

Igaz bűnbánat

Lekció: Mt 1, 1-17/Textus: 2Sám 12, 1-25

2015. december 20.

Advent negyedik vasárnapja van, az ünnepbe történő belépésünket megelőző utolsó istentisztelet. Hamarosan Karácsonykor előttünk áll majd Jézus Krisztus születésének a története. Most azonban még egyszer tekintsünk bele abba, amivel az Újszövetség első könyve, Máté evangéliuma ennek a születésnek a történetét bevezeti: Jézus nemzetségtáblázatába. Mint minden nemzetségtáblázatban, alapvetően itt is a férfiak szerepelnek. Négy nő van csupán néven nevezve, róluk volt szó az elmúlt hetek igehirdetéseiben. Ruthról, akiről egy egész ószövetségi könyv szól, heteken át beszéltünk az ősszel. Két hete Támárról, elmúlt vasárnap Ráhábról hangzott az ige. Ma pedig Uriás felesége áll majd előttünk – tudjuk a nevét, de itt a nemzetségtáblázatban így említi őt Máté: Uriás felesége.

Mind a négy nőalak, illetve mindegyikük története botrány! Különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy Máté az Evangéliumot (a Jézus születését, életét, tanítását, halálát és feltámadását összefoglaló írását) olyan embereknek címzi, akik zsidó háttérből lettek Jézus követői. A zsidóság számára különösen botrányosak ezek a nők. Ruth a legkevésbé, ő „csak” pogány, akinek megismertük a történetét, hogyan lett Isten népének a tagjává. Támár is pogány, de mint láttuk, a nevéhez kétes erkölcsiségű cselekedet is társul: parázna nőnek adja ki magát egy ponton, hogy megszerezzen valamit, ami egyébként jogos igénye a törvény alapján. Ráháb szintén pogány Jézus családfájában, őt már egyenesen és egyszerűen úgy említi a Biblia: parázna asszony - valószínűleg prostitúcióból élt. És Uriás felesége? Ő zsidó ugyan, de nevéhez Izrael legnagyobb királyának legdurvább botránya kötődik.

Miért olyan fontos Máténak, hogy ezeket a nőalakokat megemlítse, sőt kiemelje Jézus nemzetségtáblázatában? Nem lenne bölcsebb dolog hallgatni róluk? Nem is annyira az asszonyokról csupán, hanem ezekről a kínos történetekről egyáltalán. Hiszen nem egyértelműen az asszonyokkal van csak probléma ezekben, hanem az érintett férfiakkal is – már Júda és Támár történetében is, a maiban még inkább. Kínos, bűnös történetek – miért olyan hangsúlyosak mégis ezek a szereplők Máté felsorolásában? A válasz: azért, mert a karácsonyi történet lényege, hogy megszületik a Fiú, akiről azt mondja az angyal Józsefnek: „nevezd a nevét Jézusnak, mert ő fogja megszabadítani népét a bűneiből.” Annak a nemzetségtáblázatáról van szó tehát, aki bűnből szabadító. Ezért nem kell elhallgatni a bűnös történeteket.

Ma Dávid király és Uriás felesége története áll előttünk – s ebben a történetben nem az asszonyé, hanem Dávidé a főszerep. Néhány nappal a karácsonyi úrvacsorai közösségünk előtt próbáljuk ma meglátni, mit mond ez a szakasz Dávid bűnbánatáról! Hogyan születik az ember szívében igaz bűnbánat, s hogyan lesz ezáltal valósággá a bűnből történő szabadítás? Mit jelent számunkra, a bűnbánat és bűnbocsánat tekintetében, hogy Isten elküldte az ő Fiát ebbe a világba? Hogyan lesz Jézus bűnből szabadító?

Négy pontban szeretnék erről beszélni:

1. A bűnbánat, ahogyan a mai kultúra látja,
2. A bűnbánat és a szembesítés,
3. A bűnbánat és az agónia,
4. A bűnbánat és a gazdagság.

1. A bűnbánat a világ szemével

Ha bűnbánatról beszélünk mindennapi helyzetekben, nem keresztény körben, akkor hamar azal találjuk szembe magunkat, hogy a bűnbánatot bolondságnak tartják az emberek. A világ szinte már dogmaszerű hitvallása a következő: „amit eddig tettem életemben, abból semmit nem bánok, amennyiben annak idején élveztem.” Megbánni valamit, amit tettünk és annak idején jónak éltünk meg; belátni utólag, hogy valamit elszúrtunk; elítélni egy korábbi döntésünket vagy cselekedetünket – ez bolondság, és egyébként gyengeség is. Ebben nincs férfiaság, nincs erő, nincs magabiztosság. Ebben csak gyávaság van. Mert mi más indíthatna megbánásra valakit, mint az, hogy megijed tetteink a következményeitől, el akarja kerülni azokat, és ezért nem mer végigmenni egy úton, amin elindult. És lássuk be: tényleg van ilyen gyávaságból fakadó hamis bűnbánat a keresztények között is. Amikor nem magától a bűntől szomorodik meg, csak annak következményeitől ijed meg az ember szíve. „Ha ez most kiderül, abból nagyon nagy baj lesz, ments meg, Uram!” Ez valóban gyávaság és hamis bűnbánat. Negyedszer azt mondják: a bűnbánat nem más, mint képmutatás és üres vallásoskodás, amit úgysem gondol senki sem komolyan. „Meggyónják a bűnt, aztán folytatják azt ott, ahol abbahagyták.” Lehet, hogy időnként ez a vád is jogosan hangzik ellenünk. Bolondság, gyengeség, gyávaság, képmutatás – így szól az általános vélekedés a világban, amelynek közepette szeretnénk most meglátni, mit mond ez a bibliai szakasz az igaz bűnbánatról, ami valóban más, s ami Isten ajándéka.

2. Bűnbánat és szembesítés.

Szeretném nagyon hangsúlyosan mondani: **a bűnbánat az ember szívének nem alapműködése.** A bűnbánat teljesen ellene megy annak, ahogy az emberi szív a maga természete szerint működik. Éppen ezért olyan fontos a szembesítés, a konfrontáció. Nézzük meg, hogyan történt ez Dávid életében!

Dávid, ezzel a megdöbbenő és botrányos életeseménnyel együtt az Ószövetségben Isten igaz embere. Ő az Isten szíve szerint való vezető és király. Isten nagyon alacsony társadalmi helyzetből hívja el őt, mert ismeri a szívét. Kiválasztja és királlyá teszi ezt a névtelen pásztorfiút Saul helyett, aki Isten ellen fordult. Az elhívást és ígéretet követően még hosszú-hosszú évekig tartó időszak következik, míg mindez valósággá válik. Közben Saul egyre fokozódó gyűlölettel üldözi őt. És ebben az üldözésben, a küzdelmek és bujdosás közepette bontakozik ki előttünk Dávid csodálatos jelleme és hite. Istennel éli meg az üldöztetést. Ennek súlya alatt születnek meg az imádságai, amelyek jó részét a Zsoltárok könyvéből ismerünk, amelyek alapján imádkozni tanulunk mi magunk is. Nagyszerű jellem, Istennek tetsző cselekedetekkel. Annyira tiszteli Istent, hogy egy ponton, amikor az események sodrában kezébe adatik az őt üldöző, vele ellenséges, életére törő Saul, és bármit megtehetne ellene, ő irgalmasan bánik vele, mert nem emel kezét az Isten által felkent uralkodóra. Csodálatos jellem, csodálatos hit! De hatalmas csúcsán, amikor már övé a királyság, már mindent megkapott Istentől – talán éppen azért, mert annyira sikeres, olyan naggyá lett - eljön az a pont Dávid életében, amikor pillanatok alatt iszonyú mélységbe zuhan. A mai alapigénket megelőző fejezet írja le ezt a történetet. Ezen keresztül jól kirajzolódik előttünk a bűn anatómiája, és az is, miért mondom, hogy a bűnvallás az emberi szívnek nem természetes működése.

Joáb hadseregpáncsnok vezetésével Izrael háborúban van az ammoniakkal szemben. Dávid, aki korábban sokszor, sok csatát vívott, ekkor már nagy ember, nem megy velük a harcba. Ott-hon marad, és egy délután felébredve a palotájában az ebéd utáni szunyókálásból, kinéz az ablakon, és meglát egy gyönyörű nőt, aki ott mosakszik. Utána érdeklődik, megtudja, hogy ő Uriás felesége. Minden részletesebb magyarázat nélkül érte küld, magához hivatja, vele hál, elküldi. Egy szava nincs hozzá, még a nevét se mondja ki. Ennyi a történet. Az a Dávid teszi ezt, aki izraelitaként pontosan tudja, hogy népének, az Isten választott népének életét Isten szövetsége alakítja, középpontjában a Törvénnyel, a Tízparancsolattal. Mindent tud, de ezen a ponton elsodródik ettől a tudástól. Tettét inkább az az elgondolás irányítja, mely szerint ő már elég hatalmas ahhoz, hogy felülemelkedjen Isten rendjén és akaratán.

Kiderül azonban, hogy akármilyen hatalmas is, mégsem tart mindent a kezében. Lehet, hogy egy csettintéssel megszerezheti magának a nála kisebb, gyengébb ember feleségét, mégsem korlátlan ez a hatalom. Mert jön a hír, az első meglepetés: „teherbe estem”. Azóta is oly sokszor ez a mondat az, ami jelzi, hogy a király, vagy aki királynak hiszi magát, nem áll mindenek felett. A bűn sodrása itt még hatalmas erővel viszi magával Dávidot, még nem érzi, hogy kicsúszott volna a kezéből az események irányítása. Az első meglepetés azonnal megszüli az első tervet. Követ megy Joábhhoz, a hadseregtábornokhoz: küldje haza Uriást. Uriás hazajön, Dávid elbeszélget vele a háború állásáról, mintha valóban a katonák jóléte felől érdeklődne, majd annyit mond: rendben van, eredj haza, mosd meg a lábadat s menj be a feleségedhez! Jó terv ez, ami megoldhatná Dávid problémáját, de itt éri a második meglepetés: Uriás nem megy haza. Következik az I/B terv: Dávid leitatja őt, de így sem megy. Azt mondja: „amíg Joáb és a társaim ott vannak a harcmezőn, hogyan élvezhetném én a feleségem közelségét?” Micsoda hűség! Hangsúlyozza a szöveg, hogy Uriás nem zsidó, hanem kánaáni, idegen – *a hettita Uriás* még részegen is hűséges! A saját feleségéhez nem megy be a többiek miatt, szemben Dáviddal, az Isten által felkent királlyal, aki hűtlenségében más feleségét veszi el. Megszületik a második terv. Dávid levelet ír Joábnak, a hadseregtábornoknak, amiben azt kéri: állítsa Uriást a harcban olyan helyre, ahol biztosan meg fog halni. Mert a dolog nem derülhet ki! És tudjátok, hogy ki viszi ezt a levelet Joábnak? Uriás. És a második terv működik. Jön a követ Joáb beszámolójával: Uriás meghalt. Dávid visszaüzen: „nem baj, egyszer az egyik hal meg, másszor a másik hal meg, te csak folytasd a harcot keményen az ammoniak ellen!” Nincs kimondva semmi egészen nyíltan – de érezzük, micsoda cinizmus ez, az Isten szíve szerinti király szájából! Ezután Dávid feleségül veszi Uriás feleségét, aki fiút szül neki. És úgy tűnik, nincs harmadik meglepetés.

Az ószövetségi törvény, a Tízparancsolat három pontjában is vétkes Dávid. „Ne kívánd a te felebarátod feleségét!” – Megkívánta. „Ne légy házasságtörő, ne paráználkodj!” – Házasságot tört. „Ne ölj!” – Gyilkolt. És úgy tűnik, addig manipulált, addig hazudozott, ameddig sikerült kontroll alatt tartania mindent. Micsoda erőket mozgató meg! Micsoda határokat lépett át! Micsoda ördögi terveket szőtt, csak hogy ki ne derüljenek tettei! Hogy ki ne kelljen mondania: vétkeztem. Dávid hiheti, hogy ő Izrael törvénye, a Tóra fölött áll. Ez az emberi szív természetes működése: elrejteti, eltakarni a bűnt. Mindannyiunk szíve ilyen. Senki nem látta, túl vagyok rajta.

Csak hogy az előző fejezet végén van egy pici megjegyzés: „Isten szemében ez gonosz volt.” Ezért, amikor már azt hihetné Dávid, hogy mindenben túl van, mégiscsak bekövetkezik a nem várt harmadik meglepetés: jön a szembesítés. Isten elküldi Nátán prófétát Dávidhoz, aki egy történetet mond el neki egy gazdáról meg egy szegényről. A gazdag tele van állatokkal, a

szegénynek egyetlenegy báránykája van, akit annyira szeret, úgy táplálgat, mintha a saját gyermekei közül egy lenne. S amikor jön a gazdaghoz egy vándor, a gazdag nem akar levágni egyet a saját állataiból, hanem elveszi a szegénytől az ő egyetlenjét, s levágja azt. Hallja Dávid a történetet, és haragra gerjed, azt mondja: „ki kell pusztítani az ilyen embert.” Ekkor szembesíti őt a próféta: „te vagy az az ember!” A saját indulatod, igazságérzeted ítélte el.

A bűnnel való szembesítés, ami ezután következik, konkrét és célzott. Nátán elsorolja, mi mindent adott Isten Dávidnak, és mi mindent vett el a király magának. És ne legyünk naivak, ez nem egy veszélytelen vállalkozás volt. A próféta itt az életével játszott. Dávidnak itt már, ennyi bűn után, semmibe nem került volna őt is elpusztítani, kiiktatni, elhallgattatni. De nem ez történt. Dávid elismeri: „vétkeztem” – és ez óriási!

Mivel az ember szívének nem alapműködése a bűn elismerése és a bűnbánat, ezért gyakran a szembesítés segít abban, hogy szívünk természetes reakciója ellenében mégis eljussunk ide, és Dávidhoz hasonlóan felismerjük és kimondjuk: vétkeztem Isten ellen.

Szeretnék most kicsit részletesebben beszélni arról, hogyan kell ennek működnie egy keresztény gyülekezetben. Most nem a keresőről, hanem célzottan azokról beszélek, akik Isten szövetségéhez, az úrvacsorázó közösséghez tartozunk. Ezen a testvéri körön belül ugyanis felelősök vagyunk egymásért, és van egy rendje a közös életünknek. Sok dolog beletartozik ebbe a rendbe, és Jézus egészen konkrét lépéseket ad arra nézve is, hogyan történjen közöttünk a bűnnel való szembesítés. A Mt.18-ban azt mondja Jézus: ha vétkezik a testvéred és az neked tudomásodra jut, intsed őt meg négyszemközt! Ez nem egy választható opció, hanem a másik ember iránt hordozott testvéri felelősség. Nátán jó példakép ebben: odaáll nyíltan Dávid elé, kettesben vannak, amikor a példázatot elmondja neki. Példa Nátán abban is, amit pedig nem tesz: egyrészt nem kezd puszogni az udvar többi vezető emberei között a király viselt dolgairól. Másrészt nem is tesz úgy, mintha tudomása sem volna azokról. Nem ijed meg a király nagyságától, tekintélyétől, hatalmától – hanem négyszemközt odamegy az ő testvéréhez.

Mi a célja a szembesítésnek? Azt mondja Jézus: „Ha megtér a te testvéred, megnyerted őt.” Erre fut ki az intés. Ha valaki ezt jól csinálja, bölcsen és megfelelő lelkülettel, valóban megnyerheti egy ember életét. Mindannyian jól ismerjük azt az állapotot, amikor tudjuk, hogy bűnben vagyunk; érzékeljük, hogy sötétségben járunk; ott is van bennünk a küzdelem: abba kellene ezt hagyni – de valamilyen gyengeség, erőtlenség miatt mégsem tudunk felhagyni vele. Ebben a tépelődésben, önmagunkkal való birkózásban, ha valaki mellénk lép, leültet, és azt mondja: figyelj, testvérem, rossz, amit teszel; jó lenne, ha elfordulnál ettől és visszatérnél Istenhez – egy ilyen testvéri, szeretetteljes intés tényleg megadhatja azt a lökést, ami segít abban, hogy kijöjünk a bűnből. Hogy az egyébként is zajló belső harc jó irányban dőljön el. Hogy a bűn, amiben jár valaki, ne terjedjen el feleslegesen húsz másik ember között, és ne kezdjen el rombolni a gyülekezetben különféle módokon.

Jézus így folytatja: Ha nem tér meg, akkor vegyél magad mellé még egy vagy két embert, s az ő jelenlétükben újra intsed meg! Ha akkor sem tér meg, akkor pedig tegyétek nyilvánossá a vétkét. Nyilván nem azt jelenti ez, hogy ezen a ponton kiprédikálunk valakit, de egy nagyobb körben, ahova az illető tartozik, beszélni kell a dologról. Nem azzal a céllal, hogy őt ott megszégyenítsünk, hanem minden lépés azért van, hogy megtérjen, bűnbánatot tartson, kijöjjön abból, amiben van.

Ez a szembesítés krisztusi módja – de legalább ennyire fontos a szembesítés lelkülete is.

Van két egyszerű teszt, amit érdemes lefuttatni magadban, mielőtt arra vállalkoznál, hogy bárkit szembesíts a vétkével. Az első: gondold át, mit tennél, hogyan reagálnál, ha te lennél az ő helyzetében és valaki elmondaná neked mindazt, amit most készülsz neki elmondani. Ha ugyanis te kész lennél elfogadni, hogy téged megintsenek, akkor vagy kész arra, hogy te is szeretetben megintess másokat. (Jó ezt egyébként alapvetően szem előtt tartanunk: a gyülekezetben helye van az intésnek. Az olyan jellegű reagálások ugyanis, hogy „mi közöd hozzá?”, „ne szólj bele az életembe!” – nem helyesek ugyan, mégis elfogadottak és általánosak a világban, de ezeknek a válaszoknak semmi helyük nincsen egy keresztény gyülekezetben. Itt nincs olyan, hogy nincs közünk egymás élethez.)

A másik dolog egy kérdés: szereted-e azt, akit intenél? Szereted-e annyira, hogy vállald érte az intés terhét? Mert a megfelelő lelkülettel végzett intés teher, fájdalom. Könnyebb nem megtenni. Nézzétek meg Nátán lelkületét! Amikor Dávid azt mondja: „vétkeztem az Úr ellen” – Nátán nem áll felette önhitt, diadalmas mosollyal. Nem írja le, nem alázza meg, nem gúnyolja ki, nem ítélkezik felette. Azt mondja: „az Úr is elengedte vétkeidet, nem halsz meg.” Érzitek, milyen kegyelem van Nátán szívében? Ez az intés krisztusi lelkülete. Nem örülök annak, hogy vétkezted. Nem örülök annak, hogy a fejedre olvashattam valamit. Nem úgy érzem most magam, hogy ez engem igazolt. Fájt nekem is, hogy ezt meg kellett mondanom. De amikor azt mondod: „vétkeztem” – annak örülök, mert tudom, és hirdethetem is neked, hogy Isten megbocsátja a bűnödet.

Mivel a te szíved, és az én szívem alapvető működésben nem a bűnbánatra jár, ezért neked és nekem szükségünk van az intésre és a szembesítésre.

3. Bűnbánat és agónia

Van bocsánat – Nátán ezt mondja Dávidnak: „az Úr is elengedte a vétkeidet, nem halsz meg.” De a bocsánat nem következmény-nélküliséget jelent. Ezt nagyon fontos megértenünk, mikor bűnbánatról beszélünk: **van bocsánat, teljes a bocsánat, de a bűnbocsánat nem jelenti azt, hogy a bűnnek bizonyos következményei ne lennének jelen.**

A bűn természete olyan, hogy ha megszületik, akkor növekvő sötét áradatként elindul és hihetetlenül mély pusztítást és rombolást végezve hömpölyög, tombolva vonul előre a maga útján, emberi erővel többnyire feltartóztathatatlanul. Ezért nagyon fontos látni, hogy amikor ráeszmélsz, mit okoztál; felismered, mi áradt ki belőled, és mennyire kontrollálatlanná váltak annak a következményei; Isten elé állsz bűnbánattal és bocsánatkéréssel, és ő megbocsát (mert tényleg megbocsát!) - ez nem jelenti azt, hogy az egész történetet visszavitted a bűn elkövetése előtti helyzetbe. Az nem megy oda vissza! Nem lehet a bocsánatkéréssel, mint egy varázsszóval „visszaszívni” az egészet, ahogyan a gyerekek mondják az oviban: visszaszívtam, az már nincs. Nem működik így. Ami kiáradt, ami elkezdett pusztítani, az akkor is kiáradt és pusztít, ha bocsánatot kérünk érte. Ami megtörtént, az nem lesz meg nem történtté. A bűnbocsánat nem törli el a bűn következményeit. Igen, idővel gyógyulnak a sebek, megváltást nyerhetnek rossz következmények. Igen, idővel Isten kegyelme a legrosszabb dolgokból is kihoz jó. Igen: a bűn felismerése után a bocsánatkérésnek mielőbb meg kell történnie. S abban a pillanatban, amikor bűnbánatot tartok, megkapom a bocsánatot. De nem szabad azt gondolni, hogy innentől minden úgy megy tovább, mintha nem történt volna semmi.

A bűnnek visszavonhatatlan következményei vannak. Uriás halott, nem támad fel, a szerettei soha nem kapják vissza őt. Ráadásul Isten azt mondja Dávidnak: mivel ezt tetted, és okot adtál az Úr ellenségeinek Isten gyalázására, ezért meg kell halnia a fiúnak, aki most születik Uriás feleségétől. És nemcsak a fiú fog meghalni, hanem azt is mondja Nátán Dávidnak: a dinasztiában, a királyi családban nem fog kiveszni a fegyver. Aki tovább olvassa Dávid életének történetét, valóban láthatja, milyen pusztító erők mennek végig később a családján, a gyermekein.

S ezért van az agónia. Nézzétek Dávidot: küzd, fájdalmasan gyötrődik Isten előtt. De szeretném felmutatni, hogy ez **a fájdalmas gyötrődés a bűn következményei felett egy szerető és kegyelmes Isten jelenlétében történik.**

A király viselkedése abszolút furcsa és szokatlan, hangsúlyozza is a szentíró a környezete értetlenségét. A gyermek beteg lesz, és Dávid könyörög Istenhez, imádkozik, böjttel esedezik érte. A földön fekszik, nem tudják felállítani onnan, nem fogad el ételt, elutasít minden közeledést, minden vigaszt – ez a totális gyász megélése. Gyötrődés, küzdelem, agónia Isten előtt. Joggal merülhet fel bennetek a kérdés: miért teszi ezt Dávid? Miért könyörög, böjttől, küzd, hogy életben maradjon a gyermeke, amikor Isten megmondta, hogy meg fog halni?

A hetedik napon meg is hal a fiú. A szolgák nem merik neki megmondani, mert ha még élt a gyermek, így viselkedett a király, mi lesz akkor, amikor megtudja, hogy meghalt? Lehet-e a gyászt fokozni? Itt már nem lehet, ezért hallgatnak. De Dávid azonnal érzékeli a viselkedésükből, mi történt. És itt újra valami érthetetlen következik: amikor bebizonyosodik a fiú haláláról, felkel a földről, megfürdik, megkeni magát, ruhát vált, bemegy az Isten házába, a szent sátorba, leborul Isten előtt, majd hazamegy, enni kér, eszik, és szépen a jövő felé néz. Azaz: amíg a gyermek él, ő gyászol, amikor meghal, leveti a gyászt. Mi ez?

Dávid azt mondja: „amíg a gyermek élt, böjtöltem és sírtam, mert azt gondoltam: ki tudja, talán megkönyörül rajtam az Úr, és életben marad a gyermek. De most, hogy meghalt, miért böjtöljek? Vissza tudom-e még hozni őt?” Nagyon fontos számunkra ez az érvelés, ez a magyarázat. Megmutatja, milyen Istent ismer Dávid. Hét napig bizakodott, hogy visszakaphatja a gyermeket. Hét napon át oda mert állni ezzel a kéréssel az elé az Isten elé, aki már ítéletet hirdetett. Értitek, hogy mi mindent követett el Dávid? És értitek ezt a mély bizalmat a szívében Isten iránt? „Azt mondtad, hogy meg fog halni a gyermek, de én ismerlek téged, bízok benned, szeretlek téged, ezért eléd állok és kérlek: könyörülj az én fiamon!” Mennyire kegyelmes, szerető Istent ismer! A bűn nagy mélységébe süllyedt: kívánt, paráználkodott, gyilkolt. Majd Isten elé állt, bocsánatot kért, és Nátán meghirdette számára Isten bocsánatát. Ő pedig bizalommal el tudta fogadni azt. Ez nagyon fontos: a bűnbánat és a bűnbocsánat lezárja azt az érzést, hogy telve lelkiismeret-furdalással nem jöhetünk Isten elé, nem kérhetünk tőle semmit. Megmarad sok szenvedés, maradnak következmények, küzdelmek – de mindezekkel gyötrődve is újra szabadon állhatunk a szerető és könyörülő Isten színe előtt, aki megbocsátott. Ezért lehetünk képesek felállni, előretekinteni, továbbmenni a bűnbocsánat valóságával. Gyásszal teli, de büntől szabad szívvel.

Miért fontos minden igaz, mély bűnbánatban a fájdalom? Azért, mert sokan azt mondják, hogy a bűnbánat képmutatás és vallásoskodás, bolondság, gyengeség, meg gyávaság. De ahol képmutatás és vallásoskodás van, ott nincsen fájdalom és agónia. Dávid iszonyú mélységekbe ju-

tott. Rettenetes, amit kitervelt, és szörnyű, ahogyan azt lépésenként meg is valósította. De bűnbánatot tartott, Istenhez fordult teljes lényével. És ebben az odafordulásban erőt nyert, bizalmat nyert. Bátorságot nyert arra, hogy szembenézzen pusztító cselekedeteivel és felelősséget vállaljon azokért. Mennyivel nagyobb bátorság kell ehhez, mint a mai szekuláris világ gyakorlatahoz, mely szerint „soha semmit meg nem bánunk abból, amit korábban jónak tartottunk.” A szembenézés, a felelősségvállalás persze fájdalmas, olykor iszonyatosan fáj, ilyen agóniában tart, mint amiben Dávidot látjuk. Igazán mély bűnbánat ugyanis nem lehet a bűn következményeivel való szembenézés, az általunk okozott pusztítás, rombolás feletti mély fájdalom és gyász nélkül. De ez az állapot, ez a gyász és összetöretés az előtt az Isten előtt történik, akiről tudod, hogy nagyon szeret. Irgalmas, kegyelmes, könyörülő Isten.

4. Bűnbánat és gazdagság

A történet vége, és annak messzemenő kifutása minden lehetséges elképzelést túlszárnyal. A kegyelem gazdagsága árad. Mindvégig úgy olvastunk Uriás feleségéről, hogy „Uriás felesége”, pedig van neve: Betsabé. Ez azt jelzi: hiába szerezte meg Dávid erőnek erejével az asszonyt, Isten úgy tekint rá, mint aki Uriáshoz tartozik. Az első gyermek halála után nevezi őt néven a Szentírás. A bűnbánat és a bűnbocsánat alapjaiban megfordít valamit. Így olvassuk: Dávid megvigasztalta Betsabét, bement hozzá, vele hált, gyermekük született: Salamon, „az Úr pedig szeretetébe fogadta őt.”

Ha csak a család történetét nézzük: mennyivel nagyobb Isten irgalma, mint jogos ítélete és haragja! Megáldotta, megajándékozta, megvigasztalta őket. Különös szeretetével vette körül ezt a fiút. Éppen ezt a gyermeket. A kegyelemnek, irgalomnak ez a gazdagsága soha nem fakadt volna fel, ha nincs előtte szembesítés, bűnvallás, agónia és újraindulás. De a kegyelem túlrad ennek a családnak a történetén. Istennek Salamon felé kinyilvánított szeretete egy megkülönböztetett szeretet. Hiszen Dávidnak sok felesége, sok gyermeke volt. Miért pont ezt a Salamont választja ki Isten, hogy megkülönböztetett szeretettel szerezze, Dávid után a trónt örökségül adja neki és végül belekerüljön Jézus nemzetségtáblázatába? Ha ezt a történetet én írnám, biztosan nem így alakulna. Én nem ott adnám a nagy ajándékot, ahol ilyen mélyen kiáradt és rombolt a bűn. De Isten így írja. Ő gazdag, gyönyörködik az irgalomban és a megbocsátásban.

Máté a nemzetségtáblázatban nem Betsabénak nevezi ezt az asszonyt. Így szerepelteti: Urás felesége. Miért teszi ezt? Azért, hogy véletlenül se fordulhasson elő, hogy ha valaki olvassa Jézus családfáját, átugorhassa ezt a nevet, ezt a történetet! Hogy egészen bizonyosan eszünkbe jusson: igen, ő az, akit Dávid házasságtörés és gyilkosság útján szerzett meg magának. Hogy ott legyen beleírva Jézus történetébe, világosan, egyértelműen, nagy vörös skarlátbetűkkel: BŰN! Miért? Azért, hogy lássuk, hogyan kötődik a mi történetünk Jézushoz, aki bűnből szabadító. Mert miénk a kívánság története. Ne kívánd a te felebarátod feleségét, férjét, barátját, barátnőjét, vagyonát, munkáját, állását, szépségét, külsejét, belsejét, képességeit, pénzét! De mi kívánjuk. És miénk a paráznaság és a házassági hűtlenség története is. Miénk a gyilkos indulat és a gyilkosságok története, a manipuláció története, a hazugságok története, a mindenféle bűnök története - mind a miénk. De éppen ezért emlékeztet minket erre az Evangélium, hogy miénk legyen végre, vagy miénk legyen újra, miénk egyen örökre Jézus története. Az egyszerű Fiúé, aki agonizált a halála előtt, akit az Atya odaadott, elveszített, hogy benne és általa mi mind az ő gyermekei legyünk.

Ezért ma szembesít. Ezért ma mély gyászra és fájdalomra hív. Ezért ma szeretetéről biztosít. Az igazi bűnbánat az ő ajándéka. Nem bolondság, nem képmutatás, nem gyengeség, nem gyávaság, nem is vallásos teljesítmény. Az igazi bűnbánat, amikor az embernek a szíve valóban megtörik: Isten hihetetlen nagy ajándéka. Azért adja, hogy általa megtisztítson, meggyógyítson és újat adjon rajta keresztül. Hogy bevonjon bennünket Jézusnak, az ő Fiának a történetébe. Hogy egészen közel jöjjön ezáltal hozzánk. Hogy megértsük, mit jelent, hogy Jézus Krisztus az, aki a bűnből valóban megszabadít bennünket. Hogy Karácsonykor örömmel és hálával fogadjuk azt, aki eljött a világba és megváltott minket.

Amen

(Lovas András)